

Opgroeien

Koning Albert I-Laan 1.2 bus 523

8200 BRUGGE

iroj.jeugdhulp.be

Verslag IROJ

Datum: 5/12/2025

Locatie: Huis in de Stad - Roeselare

Aanwezig: Ann Vuylsteke, Hilde Verplancke, Kaat Decuypere, Cedric Kemseke, Jozefien Van Landschoot, Siska Cauwe, Annelies Catoor, Dieter Rigole, Nele Van Nevel, Joost Bonte, Nathalie Dessein, Frederik Declercq, Filip Van Becelaere, Caroline Robberecht, Stijn Hermans

Afwezig met kennisgeving: Ingrid Crabbe, Veerle Louwage, Sigrid Verhees, Lien Vanmaele, Lucia Dreser, Eveline Popelier, Toine Perneel, Katleen Castelein, Joke Castelein, Alice Segart, Geert Verpoest, Nele Welvaert, Wim Hove, Nina Van Coillie, Karen Lefevere, Liesbeth Vandamme, Sofie Serruys, Koen Dalle, Alia Sayka, Marlies Devos

Afwezig zonder kennisgeving

Voorzitter: Ann Vuylsteke

Verslaggever: Stijn Hermans

Welkom

De voorzitter verwelkomt de aanwezigen, de verontschuldiging wordt overlopen.

Frederik Declercq neemt vandaag de spiegel in de hand.

1. Opvolging en goedkeuring verslag IROJ 7 november 2025

Het verslag van het overleg van 7 november 2025 wordt goedgekeurd.

2. Vertegenwoordiging IROJ in het netwerkcomité WINGG

De vertegenwoordigers in het netwerkcomité van WINGG hebben een mandaat van 4 jaar.

Het mandaat van de vertegenwoordiger van het IROJ moet worden hernieuwd worden voor de periode 2026-2029.

Geïnteresseerde IROJ-leden konden hun kandidatuur indienen voor 2 december.

Nathalie Dessein is de enige kandidaat.

Besluit: Het IROJ bevestigt het mandaat van Nathalie Dessein.

2. Samenstelling Comité IROJ

Het comité IROJ is bij de start van het IROJ voorzien ter ondersteuning van de voorzitter m.b.t. het voorbereiden van het IROJ. Elk lid van het IROJ kan zich hiervoor kandidaat stellen. Het IROJ beslist wie er deelneemt aan het comité IROJ.

Het comité komt een 6-tal maal per jaar online samen.

Het voorbije jaar zijn zowel Evy De Geytere als Annelies Delaere gestopt als IROJ-lid en als lid van het comité. Momenteel zijn Joost Bonte, Hilde Verplancke en Pascal Heytens lid van het comité IROJ.

Er wordt een oproep gedaan naar extra leden (1 of 2) om het comité te versterken.

Een aantal vertegenwoordigers zullen het verder bekijken. We komen hier op een volgend overleg op terug.

3. Plan Jeugdhulp & Conceptnota Personen met een handicap – Stand van zaken

- Wat het Plan jeugdhulp betreft, is een werkgroep rond de werf crisis in opstart.
- Het capaciteitsbeheerssysteem zal starten op 6 januari 2026. Het vertrekt vanuit gegevens over de bezetting, niet over de benutting. Voorzieningen zullen in het systeem kunnen vermelden waarom een open plaats niet beschikbaar is.

De info zal in realtime beschikbaar zijn.

De info wordt gedeeld met de medewerkers van ACT, niet met jeugdrechters

Er wordt opgemerkt dat de manier waarop met de info zal worden omgegaan zeer belangrijk zal zijn.

De eerste cijfers die circuleerden leken ontnuchterend, maar geven een vertekend beeld o.a. omdat reconversies nog niet zijn omgezet. Dat is aanbod dat ondertussen een andere vorm heeft gekregen.

De cijfers tonen ook het hoog aantal residentiële plaatsen in West-Vlaanderen. De binnen Opgroeien ingekantelde internaten zijn bijna allemaal in West-Vlaanderen gevestigd, wat voor een forse toename heeft gezorgd.

In het Plan Jeugdhulp wordt gesproken over een programmatie-oefening op basis van regionale evenwichten. Het groot aantal plaatsen verblijf in de regio zal een weerslag hebben op de uitbreidingsmogelijkheden in de toekomst. In verhouding ligt de plaatsingsgraad hoger in onze regio.

- Er is meer bekend over een aantal tijdelijke actielijnen uit het Crisis- en investeringsplan van de vorige minister

- de versterking van de Crisismeldpunten met 1 VTE per meldpunt wordt verlengd

- crisisbegeleiding en -verblijf via de CAW's wordt verlengd. Binnen verblijf verschuift de focus naar mogelijk aanbod.

- 1 Gezin 1 plan:

- de actielijn vervolghulp na crisis wordt verlengd;

- de actielijn rond het versterken van Onderwijs-welzijnstrajecten via NAFT wordt verlengd;

- de lerende netwerken welzijn – onderwijs worden ondergebracht bij de samenwerkingsverbanden 1G1P. Dit is nieuw.

- de actielijn mbt inzet via vrijwilligers wordt niet verlengd;

- de samenwerking met gezinszorg wordt niet verlengd.

Er wordt aangegeven dat er nog geen volledige zekerheid is over de aangekondigde verlengingen, deze moeten nog door de Vlaamse Regering worden goedgekeurd.

Het stopzetten van een aantal actielijnen heeft een impact op gezinnen.

- Er is nog geen formele communicatie gebeurd over de verdere inzet van historische reserves binnen de samenwerkingsverbanden één gezin één plan.
Dit maakt het moeilijk om het beleid richting te geven.
 - Er wordt aangegeven dat de Overkopnetwerken de boodschap hebben gekregen dat ze hun historische reserves niet mogen overdragen naar 2026.
 - De voorbije jaren werd een kleinschalige proeftuin “Vindplaatsgerichte vroegtijdige crisisinterventie installeren” in elke regio. De focus lag op het vermijden van crisis door vindplaatsgericht samen in te zetten vanuit GGZ en crisisjeugdhulp. In West-Vlaanderen waren er enkele vindplaatsen binnen CAW's en CLB's.
De oproep wordt met 2 jaar verlengd tot 31/12/2027, onder de noemer “verknopen en versterken van crisiscapaciteit In Vlaanderen en Brussel bij crisisinterventies”. Inhoudelijk wordt echter zeer sterk bijgestuurd. De proeftuin moet er voor zorgen dat er minder verwijzingen gebeuren naar gedwongen opnames, door gezamenlijk in te zetten vanuit crisisjeugdhulp en crisis-GGZ.
Naar vindplaatsen betekent dit dat er linken moeten worden gelegd naar spoeddiensten, sociale dienst jeugdrechtsbank en parket. Er moeten ook linken worden gelegd naar de oproep urgentiepsychiatrie die de netwerken GGZ volwassenen vorm moeten geven.
Thijs Vijs zal het overleg trekken om de nieuwe proeftuin vorm te geven.
Er moet opnieuw worden bekeken welke partner vanuit jeugdhulp hierbij kan worden betrokken. De middelen binnen de proeftuin zijn beperkt (2 VTE per provincie).
WINGG zet al een tijdje in op de ondersteuning van spoeddiensten (deskundigheidsbevordering), maar er zal ook focus moeten gaan naar de opvolging van de jongeren die er terecht komen (via casemanagement).
De Korbeel wordt geconfronteerd met een sterke stijging van gedwongen opnames, ongeveer de helft van deze opnames zijn onterecht. Enerzijds moet worden ingezet op het vermijden van opnames, maar er moet ook een opvolging gebeuren van de jongeren na de gedwongen opname om te vermijden dat een nieuwe escalatie volgt.
- Bij K&G ziet men een stijging van kwetsbare zwangere vrouwen, die uiteindelijk leiden tot een gedwongen opname. Kan er in het kader van deze proeftuin ook preventief worden ingezet rond deze zwangere vrouwen ?
- Het zit niet in de scoop van de oproep, maar het is een belangrijk signaal om mee te nemen, ook naar de werkgroep jonge kind. Het sluit aan bij het interfederaal plan perinatale zorg.
- De infantwerking binnen WINGG kan ook worden ingeschakeld tijdens de zwangerschap.
- Er wordt gevraagd om dergelijke signalen door te geven aan de referent jonge kind binnen WINGG.
- Er wordt opgemerkt dat er is binnen de ziekenhuizen meer aandachtspunt is voor moeder-kind opnames. Die zijn momenteel financieel niet interessant voor de ziekenhuizen. Hierover worden gesprekken gevoerd met het beleid.
- Er wordt opgemerkt dat er wel aanbod is, maar de toeleiding nog moeilijk verloopt in crisissituaties.
- Er wordt ook gewezen op de Overhoop-projecten in de eerstelijnszones.

4. Ideale Wereld Co-ncept – Voorstelling resultaten

Toelichting

Louise Delputte (coördinator Co-ncept) schetst kort de werking binnen het project tijdens de voorbije jaren. De 3 projecten in Vlaanderen stoppen eind december definitief met hun werking.

Het voorbij jaar is binnen Co-ncept sterk ingezet op het verduurzamen van acties en het zoeken naar ankerpunten om de werking een verder vervolg te kunnen geven.

Er zijn 4 pijlers waar de werking het voorbij jaar op heeft gefocused:

- planmakers
- impactvol reflecteren

- contextbegeleiding
- trauma(-sensitief werken).

De aanpak rond deze pijlers en de eindproducten van elke pijler worden toegelicht.

Bespreking:

- Bij het luik planmakers wordt gewezen op sterke inzet op federaal niveau op de concepten casuscoördinatie en casemanagement. Ook het departement zorg is hier op gefocust. Het is belangrijk om een eenduidige taal en inhoud te geven aan deze concepten, anders zal dit niet werken. Binnen de werkgroep jongvolwassenen wordt gekeken naar de “trajectondersteuning”, waar ook heel wat linken zijn met planmakers. Het is belangrijk om verder te zoeken hoe de werkzame elementen van de planmakers in de toekomst een plaats kunnen krijgen. Niet iedereen moet een “planmaker” worden, maar binnen trajecten waar het moeilijk loopt, kan het bijschakelen van een neutrale/meerzijdig partijdige hulpverlener wel een grote meerwaarde hebben.
- De werking stopt, de stuurgroep eindigt ook. Voor het verder vasthouden van de resultaten wordt naar lokale spelers gekeken, maar ook naar het regionaal en het Vlaamse niveau. Het voorbije jaar is er op Vlaams niveau een actieve opvolging gebeurd via Bjarne Lenaerts (Opgroeien) en een intersectorale Vlaamse Opvolggroep. Er zijn nog contacten voorzien met medewerkers van Opgroeien om daar het vuur warm te houden. Het feit dat in de 3 projecten gelijkaardige signalen worden gecapteerd zal hopelijk voldoende gewicht geven om hier verder rond aan de slag te gaan, op Vlaams niveau, maar ook in de regio.
- Hoe blikken de gezinnen die betrokken waren terug ? De link met gezinnen kon vooral worden gemaakt in het luik planmakers, waar samen met de gezinnen telkens ook een evaluatie werd gemaakt van de trajecten. De inzet op verbinding en het mee zoeken werd vooral geapprecieerd. In het kader van trauma is ook gezocht naar manieren om het cliëntperspectief binnen te brengen.

Besluit:

Het IROJ spreekt zijn appreciatie uit voor de gepresenteerde resultaten.

Het IROJ engageert zich om verder in te zetten op deze resultaten, hoe dit kan gebeuren moet nog verder worden bekeken.

5. Uitbreiding VAPH MFC en RTH

De oproep uit de infonota van het VAPH is al aan bod gekomen op het vorige IROJ.

De advisering zal gebeuren door het IROJ op vrijdag 23 januari.

Er is een vergadering van de werkgroep advisering voorzien op woensdag 21 januari.

Er wordt aan de organisaties gevraagd om de aanvragen aan het IROJ te bezorgen tegen ten laatste 16 januari 2026.

De criteria die het VAPH naar voor schuift worden overlopen. Er worden vanuit het IROJ geen bijkomende criteria toegevoegd.

In de sectorale werkgroep minderjarigen VAPH heeft op 4 december '25 een eerste bespreking plaatsgevonden om tot een afgestemd voorstel te komen. Er wordt een bijkomend overleg voorzien om

tot een oplossing te komen. De voorzieningen willen ook een duidelijk signaal geven aan de overheid over de werkelijke noden, los van de uitbreiding die er nu is.

6. Overleg IROJ-voorzitters en administraties 7 november

Toelichting

- Er is stil gestaan bij een aantal signalen vanuit de IROJ's:
 - De nota betreffende uitstroom GES(+) (cfr ook vorig IROJ)
 - Het signaal vanuit het IROJ Oost-Vlaanderen inzake de conceptnota personen met een handicap (cfr ook vorig IROJ).

Het VAPH was op de hoogte van de komst van een signaal en zal reageren als de brief effectief wordt bezorgd.

De voorbije weken is het signaal vanuit Oost-Vlaanderen ook door de andere IROJ's besproken, zij zullen dit signaal mee ondertekenen. Aan het IROJ West-Vlaanderen is de vraag gesteld of zij bij het eerder ingenomen standpunt blijft.

Vanuit de VAPH-vertegenwoordiging wordt aangegeven dat dit nog niet opnieuw op het sectoraal overleg is besproken.

Het IROJ besluit dat er op dit moment geen aanleiding is om het standpunt bij te stellen. Het IROJ deelt evenwel de onderliggende bezorgdheid. Indien er alsnog een akkoord wordt bereikt met de VAPH-voorzieningen in de regio, kan het signaal mee door het IROJ worden ondertekend.

- De signaalnota crisisjeugdhulp Limburg. Deze nota zal samen met het verslag worden bezorgd aan de IROJ-leden.

De manier waarop signalen worden gegeven naar het beleid blijft voor discussie zorgen.

Het ACO komt momenteel niet meer samen.

Er wordt enerzijds gezocht naar een betere doorstroom van de info uit de IROJ-verslagen naar de betrokken Vlaamse administraties.

Daarnaast wordt verder nagedacht over hoe signalen die vanuit de regionale werking naar boven komen, het beleid kunnen beïnvloeden.

Anderzijds is het voor de regio's ook belangrijk om feedback te krijgen op de signalen die ze sturen.

Er wordt opgemerkt dat vanuit de overkopwerkingen bewust is gekozen voor een positieve aanpak naar het beleid, en te werken met een inspiratienota eerder dan een signaalnota.

- Daarnaast lag de focus op de werking van het IROJ, tijdens de voorbije jaren en in de toekomst.
 - Er is een Vlaamse analyse gemaakt van de regionale actieplannen in de periode 2021-2024, bekeken vanuit een actie- en leercyclus en een beleidscyclus. Deze analyse zal samen met het verslag worden bezorgd aan de IROJ-leden.
 - Er is een voorstel toegelicht over positionering van de IROJ's tov de andere netwerken die in de regio ontstaan. Hier rond is er nog verdere afstemming nodig.
 - Er wordt verder werk gemaakt van het Vlaams kader voor de regionale actieplannen.
 - Er ligt een voorstel op tafel om vanuit de IROJ's het samenspel tussen aanbod verblijfsplekken en ondersteuning van jongvolwassenen in kaart te brengen, vanuit een intersectorale blik. Dit is materiaal dat noodzakelijk is voor de verdere beleidsontwikkeling.

Bespreking:

Er wordt aangegeven dat het bij de beleidsontwikkeling belangrijk is om rekening te houden met de aanbevelingen, oa vanuit de Federale werkgroep jongeren in transitie.

Het is positief dat er naar een duidelijke intersectoraal blik en aanpak wordt gezocht en ook naar een aanpak op langere termijn.

7. Regionaal actieplan IROJ

- **Werkgroep Verontrusting:** de save the date voor de studiedag van 9 maart zal in de week van 8 december worden verspreid. De uitnodiging zelf zal vermoedelijk pas in januari klaar zijn voor verspreiding.
- **Netwerkgroep crisis:** de 3^e trefdag rond crisisbegeleiding vindt plaats op 20 januari 2026.
- **Werkgroep Jongvolwassenen:** de werkgroep plant een netwerkmoment op 15 oktober 2026 in Trax. De focus zou liggen op de rechten van jongeren. Een verdere uitwerking moet nog gebeuren. Er zal ook een budgetvraag komen, een eerste raming geeft een kostprijs van 8.500 € .
- **Lerend netwerk Kwaliteit ism WINGG:** het vervolg op het startmoment van 15 oktober krijgt vorm, er zal binnenkort info worden bezorgd aan de deelnemers.

De afspraken gemaakt tijdens het IROJ van 12 september konden nog niet door Stijn worden verwerkt. In een aantal werkgroepen zijn deze al wel aan bod gekomen.

8. Signalen cliëntvertegenwoordigers

Tijdens het IROJ van 7 november was afgesproken om een meer concretere aanpak uit te werken mbt de vraag van de cliëntvertegenwoordigers om in de sectoren stil te staan bij de drempels en uitsluitingsmechanismen die binnen organisaties worden gehanteerd.

Tijdens het voorbereidende overleg met de cliëntvertegenwoordigers op 3 december was aangegeven dat heel wat organisaties, waaronder één gezin één plan en het crisismeldpunt in kaart brengen hoeveel vragen bij hen terecht komen, hoeveel vragen ze niet kunnen opnemen en wat de redenen zijn om de ondersteuning niet op te starten. Het leek een goed startpunt om hierover in gesprek te gaan met deze diensten, over wat er achter de cijfers zit.

De vraag wordt gesteld wat een drempel is, beschouwt men het gebrek aan plaatsen als een drempel of gaat het om exclusie die cliënten ervaren. Vanuit cliëntperspectief gaat het om alle redenen die er voor zorgen dat ondersteuning niet wordt opgestart / dat niet tegemoet wordt gekomen aan noden.

9. Stand van zaken in de regio

9.1 Stand van zaken uit de samenwerkingsverbanden één gezin één plan

- Konekti: het is zoeken hoe de samenwerkingsverbanden verder moeten met de beslissingen die zijn aangekondigd. Wat kan er wel wat kan er niet ?
De meerwaarde van samenwerking met gezinszorg is er duidelijk, Konekti wil deze samenwerking behouden ook zonder de extra middelen.
Konekti had ingezet op flexibele hulp, breder dan crisishulp – het is niet duidelijk welke bijsturing hierin nodig is.
Inzet van historische reserves kan tijdelijk een extra inzet geven, maar wat eind 2026 ?
Wat zal de impact van de onzekerheid van de voorbije maanden zijn naar het personeel ?

9.2 Lerende netwerken gedeelde verantwoordelijkheid & Project Ideale wereld

Er is geen nieuwe info.

9.3 Info uit de eerstelijnszones

Er is geen nieuwe info.

9.4. Info Overkop (-netwerken)

Op de Vlaamse stuurgroep Overkop van 4 december is er duidelijkheid gekomen over de budgetten. Elke eerstelijnszone met een Overkophuis krijgt de basissubsidie van 118.500 €.

De eerstelijnszones zonder Overkophuis (oa W40) zullen in het 2^e semester van 2026 de helft van de middelen krijgen om een Overkophuis op te starten.

De middelen psycho-educatie van de FOD verdwijnen in de pot. Het is niet duidelijk wat de opdracht wordt in het kader van psycho-educatie.

Vanaf 2027 zal een reguliere financiering worden ingevoerd met recurrente middelen.

De wijzigingen zullen vooral een effect hebben op de werking van het Overkopnetwerk AanZet.

10. Korte berichten en varia

- Presentievergoeding: Er wordt gevraagd om de bezorgde documenten mbt de presentievergoeding IROJ zo spoedig mogelijk terug te bezorgen.
- Reflecties vanuit de Spiegel
 - Capaciteitsbeheer en monitoring ? Wat betekent dit voor de cliënten ?
 - Bij de uitbreiding VAPH MFC wordt verwacht dat ook intensief wordt ingezet op de thuiscontext.
 - De nieuwe proeftuin die moet inzetten op ondersteuning en versterken van spoeddiensten en de opvolging van de jongeren erna, om collocatie te vermijden. Dit zijn belangrijke stappen, de impact van een collocatie is erg groot.
 - Het in kaart brengen van het aanbod voor jongvolwassene – hopelijk geeft dit ook winst naar de jongvolwassenen.
 - De aandacht binnen Co-ncept voor de stem van de gezinnen, maar ook het vernieuwend denken rond contextbegeleiding, om opnieuw tot verbinding te komen.
- Agendapunten volgende IROJ-vergaderingen
De mogelijke agendapunten worden overlopen.